

Slovar izrazov za področje trajnostna mobilnost

LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

Dagency

1. **»aktivna mobilnost«** sta hoja in kolesarjenje ter druge oblike mobilnosti, ki vključujejo telesno dejavnost (na primer skiro, rolka);
2. **»brezemisijska cona«** je območje brez dostopa za vozila z motorji na notranje izgorevanje. Dovoljen je dostop za brezemisijska vozila pod pogoji, določenimi na tem območju;
3. **»celostna prometna strategija«** je strateški dolgoročni razvojni dokument za doseganje ciljev celostnega prometnega načrtovanja, ki so določeni s tem zakonom na ravni države, prometnih ali problemskih regij in občin;
4. **»celostno prometno načrtovanje«** je strateško in ciljno usmerjeno prometno načrtovanje, s katerim so enakovredno obravnavani vsi prometni načini ter v oblikovanje katerega se vključuje tudi javnost. Temelji na viziji in ciljih, rezultatih analize in spremljanja stanja prometnega sistema, vrednotenja učinkov ukrepov in vključevanju drugih področij načrtovanja z vplivi na promet;
5. **»celostno upravljanje prometa«** je urejanje in usmerjanje razvoja prometa na način, ki daje prednost razvoju trajnostnih oblik mobilnosti na vseh ravneh;
6. **»eksterni stroški prometa«** so stroški, ki jih ne krijejo povzročitelji v prometu in bremenijo celotno družbo. Obsegajo stroške za infrastrukturo, ki se ne zaračunavajo uporabnikom, stroške za onesnaževanje okolja in negativne vplive na naravo, podnebne spremembe, hrup ter osebno in gmotno škodo, ki jo povzroča promet, vključno s stroški zdravstva zaradi prometa ter zamud zaradi prometne zasičenosti in drugih prometnih zastojev;
7. **»konsolidacija tovorov«** je združevanje večjega števila manjših tovorov v zbirnem (konsolidacijskem) centru urbanega območja (večje mestno ali drugo regionalno središče) na obrobju mesta (mestnega jedra) za tovore, namenjene v območje ali iz njega, z namenom zmanjševanja števila opravljenih prevozov v okviru posameznih logističnih verig;
8. **»mikromobilnost«** so vse oblike mobilnosti s prevoznimi sredstvi brez motorja ali z lahкими motornimi vozili. Praviloma prevozno sredstvo uporablja ena oseba (na primer kolesa, električna kolesa, skiroji in električni skiroji, rolke);
9. **»mobilnost«** je lastnost in zmožnost mobilnih oseb ali blaga, da se svobodno in z lahkoto premikajo glede na potrebe in ne glede na potovalni način;
10. **»mobilnostni načrt«** je dokument, ki celovito obravnava prometno dostopnost določene lokacije (na primer ustanove, novogradnje, deli naselja, rekreacijska območja) ali dogodka (na primer prireditve, izredni dogodki ali dela na infrastrukturi) s ciljem izboljšanja dostopnosti lokacije in spreminjanja potovalnih navad uporabnikov, kar se doseže z upravljanjem prometa in izboljšanjem razmer za trajnostne potovalne načine;
11. **»območje prijaznega prometa«** je del mesta ali naselja, skozi katero ali katerega ne poteka tranzitni promet, lokalni motorni promet je umirjen in z začetkom ali ciljem v območju, omrežje poti za aktivno mobilnost pa je gosto in povezano;
12. **»parkirni normativ«** je zahteva za zagotavljanje določenega največjega ali najmanjšega števila parkirnih mest glede na zmogljivost objekta ali prostorske ureditve;

13. **»potovalni način«** je način premikanja ljudi glede na sredstvo, ki se pri tem uporablja, kakor so na primer hoja, kolesarjenje in druge oblike aktivne mobilnosti, javni prevoz, osebni motorni promet;
14. **»potniško vozlišče«** pomeni postajo javnega prevoza ali drugo točko, ki omogoča prestop med vsaj tremi različnimi potovalnimi načini, od katerih se vsaj eden od njih izvaja v obliki rednega javnega prevoza;
15. **»problemska regija«** je geografsko zaključeno območje, opredeljeno z razvojno težavo ali več skupnimi razvojnimi težavami, ki se odražajo v prometu;
16. **»promet«** je premikanje oseb, vozil ali blaga po prometnih poteh;
17. **»prometna dostopnost«** je časovna ali prostorska oddaljenost med kraji in drugimi točkami v prostoru (na primer med krajem bivanja in postajališčem javnega prevoza ali zaposlitvenega središča);
18. **»prometna infrastruktura«** so objekti in naprave, ki so potrebni za izvajanje prometa oziroma mobilnosti;
19. **»prometni način«** je skupni izraz za potovalni način in prevoz tovora;
20. **»prometno načrtovanje«** je področje načrtovanja, ki se ukvarja z delovanjem, zagotavljanjem in načrtovanjem prometne infrastrukture v prostoru ter organiziranja prometnih storitev z namenom zagotavljanja dostopnosti in mobilnosti prebivalcev in tovora;
21. **»prometna regija«** je območje, ki ga opredeljuje funkcija prometnih tokov in predstavlja gravitacijsko območje enega ali več centralnih naselij, v katerih se gospodarski in družbeni procesi v prostoru odražajo v prometnih povezavah in interakcijah med kraji skozi pretok ljudi, blaga, storitev in informacij ter na določenem območju ustvarjajo komplementarno celoto;
22. **»prometni sistem«** je sistem, ki zagotavlja mobilnost ljudi in blaga ter zajema prometno infrastrukturo, prevozna sredstva, prometne tokove in prometne načine;
23. **»prometni tok«** je več vozil (prometni tok vozil) ali pešcev (prometni tok pešcev), ki se gibljejo v isto smer;
24. **»ranljivi udeleženci v prometu«** so predvsem nemotorizirani udeleženci v prometu, ki so v primeru prometnih nesreč bolj izpostavljeni poškodbam. To so predvsem pešci in kolesarji, med njimi pa še posebej otroci, starostniki in funkcionalno ovirane osebe;
25. **»struktura prometnih načinov«** pomeni deleže posameznih prometnih načinov v prometnem toku;
26. **»trajnostna mobilnost«** je premikanje na trajnostni način, kar vključuje hojo, kolesarjenje, uporabo javnega prevoza, pogon na alternativna goriva in druge oblike mobilnosti, ki manj obremenjujejo okolje in s katerimi se zagotavlja učinkovita in enakopravna prometna dostopnost za vse. Poudarek je na omejevanju osebnega motornega prometa in porabi energije, zmanjševanju ogljičnega odtisa in onesnaževanja ter spodbujanju trajnostnih potovalnih načinov z uporabo obnovljivih virov energije;

- 27. »trajnostni promet«** je promet s prometnimi načini, ki manj obremenjujejo okolje in prostor, na enoto prevoza porabijo manj energije ali za pogon uporabljajo obnovljive vire energije;
- 28. »večmodalnost«** je možnost uporabe različnih potovalnih načinov ali prevoznih sredstev na posamezni izbrani poti;
- 29. »veliki generator prometa«** pomeni lokacijo, ki je v prostoru velik izvor ali ponor prometa, na primer veliko podjetje, zdravstvena in vzgojno-izobraževalna ustanova, trgovsko središče, kulturna ustanova, turistični in rekreativni center, velika prireditelja in velik stanovanjski kompleks ali mestna četrt;
- 30. »zadnji kilometer«** je prvi in zadnji del vsakega sestavljenega potovanja ali prevoza; na primer »od vrat« do potniškega terminala ali distribucijskega centra ali obratno.